

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 63 0 P 038440 23 Rev

Sarajevo, 22.02.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Fatima Imamović, kao predsjednica vijeća, Suad Kurtović i Snježana Malešević, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: [REDACTED], sin [REDACTED], iz [REDACTED], [REDACTED], koga zastupaju punomoćnici Davor Kovač i Lujo Herceg, advokati iz Ljubuškog, Ulica Juraja Dalmatinca broj: b.b., protiv tuženog: „Euroherc osiguranje“ d.d. Sarajevo, Ulica Trg međunarodnog prijateljstva broj: 20., koga zastupa Advokatsko društvo Milas, Martinović & Partneri, iz Ljubuškog, Ulica Zrinski Frankopana broj: 36., radi naknade štete, v.s. 11.216,00 (pravilno: 12.504,00) KM, odlučujući o podnesenoj reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 63 0 P 038440 21 Gž od 24.01.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.02.2024. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Prihvata se revizija tužitelja u pogledu u reviziji postavljenih pitanja.

Revizija tužitelja se usvaja i pobijana presuda drugostepenog suda preinačava tako da se žalba tuženog odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

Tuženi je dužan tužitelju, na ime naknade troškova cijelog postupka, isplatiti iznos od 4.573,60 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Ljubuškom broj: 63 0 P 038440 19 P od 15.01.2021. godine:

„Nalaže se tuženom da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 11.216,00 KM, i to:

- na ime pravične naknade zbog umanjjenja opće životne aktivnosti iznos od 8.200,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog pretrpljenih bolova iznos od 856,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog pretrpljenog straha iznos od 320,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog naruženosti iznos od 1.840,00 KM,

sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe do isplate.

Nalaže se tuženom da tužitelju na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 688,00 KM, i to:

- na ime tuđe pomoći i njege iznos od 288,00 KM,
- na ime troškova liječenja iznos od 400,00 KM,

sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe do isplate.

Nalaže se tuženom da tužitelju na ime troškova postupka isplati iznos od 3.310,00KM.

U ostalom dijelu tužbeni zahtjev tužitelja, preko dosuđenog iznosa, se odbija.“

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 63 0 P 038440 21 GŽ od 24.01.2023. godine:

„Žalba tuženog se uvažava, prvostepena presuda se preinačava i sudi:

Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja, koji glasi:

„Nalaže se tuženom da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 11.216,00 KM, i to:

- na ime pravične naknade zbog umanjjenja opće životne aktivnosti iznos od 8.200,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog pretrpljenih bolova iznos od 856,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog pretrpljenog straha iznos od 320,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog naruženosti iznos od 1.840,00 KM,

sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe do isplate.

Nalaže se tuženom da tužitelju na ime naknade materijalne štete isplati:

- iznos od 788,00 KM, i to: na ime tuđe pomoći i njege iznos od 288,00 KM,
- na ime troškova liječenja iznos od 500,00 KM,

sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe do isplate.

Nalaže se tuženom da tužitelju na ime troškova postupka isplati iznos od 2.816,00 KM“.

Dužan je tužitelj da tuženom na ime troškova postupka isplati iznos od 2.597,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija navedenu presudu drugostepenog suda zbog postojanja povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. Zakona o parničnom postupku koja je učinjena u postupku pred drugostepenim sudom i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom revizijskom sudu da reviziju dopusti u smislu odredbi člana 237. st. 3. i 4. ZPP-a jer bi odlučivanje po istoj bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima i ujedno odluka o sporu zavisi od rješavanja materijalno-pravnog i procesno-pravnog pitanja važnog za osiguravanje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, potom, reviziju prihvati, te preinači pobijanu presudu shodno obrazloženim navodima revidenta, a sve zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Ističe zahtjev za naknadu troškova postupka nastalih povodom revizije u vidu troškova sastava revizije po punomoćniku advokatu u iznosu od 1.080,00 KM, plus PDV od 17 %.

Prijedlog da izuzetno Vrhovni sud Federacije dopusti reviziju u smislu odredbi člana 237. stav 3. ZPP-a tužitelj zasniva na spornim pitanjima;

1. „Ima li tužitelj kao oštećeni u smislu odredbi članka 200. ZOO-a pravo da u novoj parnici potražuje naknadu novonastale nematerijalne štete uslijed pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja a koja šteta nije bila poznata do zaključenja glavne rasprave u prethodnoj parnici niti je do tog trenutka po redovitom tijeku stvari bila predvidiva?
2. Je li pretpostavka za ostvarivanje prava na naknadu novonastale nematerijalne štete uslijed pogoršanja zdravstvenog stanja u smislu odredbi ZOO-a, ta da su dokazi iz ranije parnice morali ukazivati na moguće pogoršanje zdravstvenog stanja?
3. Je li jedna od pretpostavki za ostvarivanje prava na naknadu novonastale nematerijalne štete uslijed pogoršanja zdravstvenog stanja u smislu odredbi članka 200. ZOO-a, ta da je nužno došlo do pojave novih oblika oštećenja zdravlja (oštećenje drugog organa) ili je pak dostatno da je došlo od pogoršanja zdravstvenog stanja u okviru već postojećih ozljeda?

U odgovoru na reviziju tuženi, osporavajući njenu dozvoljenost i osnovanost, predlaže da se revizija odbaci, u protivnom odbije. Ističe zahtjev za

naknadu troškova postupka nastalih povodom revizije u vidu troškova sastava revizije prema troškovniku.

a) Prihvata se revizija tužitelja u pogledu u reviziji postavljenih pitanja;

Odredbama člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), prema kojima se, saglasno odredbi člana 106. stav (1) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“, broj: 98/15), ima provesti postupak u ovoj pravnoj stvari, - u daljem tekstu: ZPP - određene su procesno pravne pretpostavke za izjavljivanje revizije na način da ova nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravomoćne presude ne prelazi 30.000,00 konvertibilnih maraka, a u privrednim sporovima 50.000,00 konvertibilnih maraka, a stavom 3. istog člana je određeno da Vrhovni sud Federacije BiH, može dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje o reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Slijedom sadržaja spisa predmeta vidljivo je, prema navodima tužbe podnesene prvostepenom sudu dana 05.12.2019. godine, sa visinom vrijednosti predmeta spora u iznosu od 8.818,00 KM, da je predmet raspravljanja tužbeni zahtjev tužitelja, konačno preinačen, uređen i preciziran u nastavku glavne rasprave održane dana 16.12.2020. godine, kojim tužitelj traži da se naloži tuženom da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 11.216,00 KM, i to:

- na ime pravične naknade zbog umanjavanja opće životne aktivnosti iznos od 8.200,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog pretrpljenih bolova iznos od 856,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog pretrpljenog straha iznos od 320,00 KM,
- na ime pravične naknade zbog naruženosti iznos od 1.840,00 KM,

sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe do isplate, te da tužitelju na ime naknade materijalne štete isplati:

- iznos od 788,00 KM, i to: na ime tuđe pomoći i njege iznos od 288,00 KM,
- na ime troškova liječenja iznos od 500,00 KM,

sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe do isplate, dakle, u ukupnom iznosu od 12.504,00 KM, u odnosu na koji je tužbeni zahtjev i odbijen, u visini kojeg se i pobija revizijom tužitelja.

Dosljedno navedenom, kako se presuda drugostepenog suda pobija u vrijednosti pobijanog dijela pravomoćne presude u visini od 12.504,00 KM,

dakle, koja ne prelazi označeni iznos kao uvjeta za dopuštenost izjavljivanja revizije, očito je da se kao predmet revizionog pobijanja pojavljuje presuda u kojoj je vrijednost pobijanog dijela u iznosu koji je ispod propisanog, što je čini nedozvoljenom, pa se ova, u smislu naprijed citiranih odredaba iz člana 237. stav 2. ZPP-a, na osnovu odredbe iz člana 247. stav 1. ZPP-a bi se trebala odbaciti.

Međutim, ovaj sud, ispitujući dozvoljenost revizije, je utvrdio da predmetna revizija ispunjava propisane kriterije dozvoljenosti, te je pobijanu presudu ispitao samo zbog navedenih u reviziji postavljenih pitanja, izuzetnim postupanjem Vrhovnog suda Federacije u smislu odredbi člana 237. stav 3. ZPP, na način da se dopusti revizija što da bi bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima unatoč nedostatku visine vrijednosti predmeta spora, koja je takva da upućuje na nedozvoljenost revizije.

Naime, polazeći od utvrđenja nižestepenih sudova, od kojih je drugostepeni sud pobijanom presudom preinačio presudu prvostepenog suda na način da je odbijen tužbeni zahtjev, izražavajući pravno shvaćanje:

- da tužitelj ne može zahtijevati plaćanje utuženog iznosa jer je među istim strankama prethodno vođen i pravomoćno okončan postupak radi naknade nematerijalne štete (umanjenja životne aktivnosti, pretrpljenih bolova i straha, te naruženosti), kao i materijalne štete (troškova liječenja i tuđe njege i pomoći) presudom Općinskog suda u Ljubuškom broj: 63 0 P 023249 14 P od 29.12.2014. godine, koja je djelomično preinačena (u odnosu na umanjenje životne aktivnosti) presudom Županijskog suda Široki Brijeg broj: 63 0 P 023249 15 Gž od 05.05.2016. godine, koja presuda je donesena na osnovu nalaza i mišljenja vještaka dr. Alena Latinčića od 31.07.2014. godine, sačinjenog nakon kliničkog pregleda tužitelja 18.07.2014. godine i uvida u medicinsku dokumentaciju za tužitelja, iz kog proističe da su sve faze liječenja provedene, te da je liječenje završeno, a stanje definitivno, te da je kao trajna posljedica ozljeda zadobivenih u prometnoj nezgodi (15.11.2011. godine) kod tužitelja zaostala ograničena pokretljivost ramena u srednjem stupnju, što predstavlja tjelesno oštećenje koje umanjuje opću životnu aktivnost ukupno 15 %, dakle, proističe da je kod tužitelja utvrđena i naruženost lakog stupnja povremeno uočljiva trećim osobama, te da je tužitelj trpio bolove jakog intenziteta 3 dana, srednjeg intenziteta 14 dana i slabog intenziteta 30 dana, a koji bolovi (koje je tužitelj povremeno osjećao i koje će osjećati u budućnosti) su uzeti u obzir kod određivanja postotka umanjenja opće životne aktivnosti, dok je primarni strah jakog intenziteta tužitelj osjećao u trenutku ozljede, sekundarni strah jakog intenziteta 3 dana, srednjeg intenziteta 7 dana i slabog intenziteta 15 dana, da su tužitelju bili potrebni tuđa njega i pomoć 15 dana po dva sata dnevno a potom 30 dana po jedan sat dnevno, pri čemu je sud utvrdio doprinos tužitelja nastanku prometne nezgode od

20 %, te da je tuženi, po pravomoćnosti presude, tužitelju isplatio cjelokupnu utvrđenu štetu, kako nematerijalnu, tako i materijalnu,

- s druge strane da tužitelj predmetni tužbeni zahtjev u ovoj pravnoj stvari zasniva na činjenici da se njegovo zdravstveno stanje sa desnim ramenom, unatoč operativnim zahvatima i provedenoj fizikalnoj terapiji, nakon provedenog medicinskog vještačenja u prethodnom postupku, pogoršalo i da dalje trpi jake bolove, da je pokretljivost ramena sve slabija, zbog čega je bio primoran podvrgnuti se novom operativnom zahvatu, tj. ugradnji parcijalne modularne proteze desnog ramena,

a da iz nalaza i mišljenja vještaka dr. Huseinbegovića od 18.11.2020. godine, proističe da je kod tužitelja došlo do pogoršanja zdravstvenog stanja, u odnosu na stanje utvrđeno kliničkim pregledom dr. Alena Latinčića, a u parnici između istih stranaka, jer je zbog posttraumatske avaskularne nekroze glave desne nadlaktične kosti tužitelju implantirana parcijalna modularna proteza desnog ramena posljedicom koje je nastalo umanjeno životne aktivnosti od 30 %, po ovom vještaku proističe:

- da je bolove jakog intenziteta tužitelj trpio 1 dan, srednjeg intenziteta 10 dana i bolove slabog intenziteta 60 dana, te sekundarni strah srednjeg intenziteta 3 dana a strah blagog intenziteta trpio 30 dana,
- kod tužitelja utvrđena naruženost srednjeg stupnja uočljiva trećim osobama samo ponekad. Tuđa njega i pomoć je bila potrebna u trajanju 2 sata 30 dana i jedan sat dnevno narednih 30 dana,

da naknadu za nematerijalnu štetu sud utvrđuje imajući u vidu sadašnju i buduću štetu po istoj osnovi, a oštećenom za takvu buduću štetu ne pripada posebna i dodatna naknada, imajući u vidu prednje, te nespornu činjenicu da je u ranijem postupku vođenom između istih stranaka od strane vještaka dr. Latinčića utvrđeno da su sve faze liječenja završene, da je stanje tužitelja definitivno i da je kao posljedica ozljeda iz predmetne prometne nezgode kod tužitelja ostala ograničena pokretljivost ramena u srednjem stupnju koje tjelesno oštećenje umanjuje opću životnu aktivnost tužitelja za 15 %, da je vještak prilikom određivanja postotka umanjenja opće životne aktivnosti uzeo u obzir i bolove koji su se kod tužitelja javljali a koje će osjećati i u budućnosti, kao i neugodnosti povezane sa liječenjem doživotno, da se visina pravične novčane naknade za nematerijalnu štetu dosuđuje prema mjerodavnim okolnostima koje postoje u vrijeme donošenja prvostepene presude, da je tuženi nakon pravomoćnosti presude iz ranijeg postupka isplatio cjelokupnu, kako nematerijalnu tako i materijalnu štetu, da tužitelj nije dokazao postojanje izmijenjenih okolnosti u odnosu na stanje utvrđeno ranijom pravomoćnom presudom tj. da je došlo do pojave novih oblika oštećenja zdravlja, koji bi se mogli dovesti u uzročno-posljedičnu svezu sa ozljedama zadobivenim u prometnoj nezgodi od 15.11.2011. godine, nego da tegobe koje su utvrđene u vrijeme donošenja ranije odluke

postoje i danas, i da će postojati u budućnosti (što je vještak cijenio kod utvrđivanja umanjena životne aktivnosti), ali nije ukazivao na moguće pogoršanje zdravstvenog stanja tužitelja, a kako se razlike između utvrđenja vještaka dr. Latinčića i dr. Huseinbegovića svode na različite zaključke o obimu štete koju je trpio i trpi tužitelj povodom iste ozljede desne ruke u području ramena, taj sud je uvažavanjem žalbe tuženog i uz pravilnu primjenu materijalnog prava, prvostepenu presudu preinačio, te odbio tužbeni zahtjev tužitelja.

Slijedom navedenog nije pravilno shvaćanje drugostepenog suda da nisu ostvarene materijalno pravne pretpostavke koje opravdavaju osnovanost tužbenog zahtjeva tužitelja u pogledu glavne stvari.

Naime, ispitujući pobijanu presudu u svemu saglasno odredbama člana 241. Zakona o parničnom revizijski sud je utvrdio da je pobijanom presudom materijalno pravo pogrešno primijenjeno.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu pravične novčane naknade nematerijalne štete i materijalne štete, koji zahtjev tužitelj zasniva na tvrdnjama da se njegovo zdravstveno stanje, kao posljedica zadobivenih povreda u saobraćajnoj nezgodi od 15.11.2011. godine, nakon pravomoćnosti presude Općinskog suda u Ljubuškom broj: 63 0 P 023249 14 P od 29.12.2014. godine, koja je djelomično preinačena (u odnosu na umanjenje životne aktivnosti) presudom Županijskog suda Široki Brijeg broj: 63 0 P 023249 15 Gž od 05.05.2016. godine, u postupku istih stranaka, radi naknade štete iz istog štetnog događaja, toliko pogoršalo i prouzrokovalo dalje štetne posljedice, za koje se pogoršanje zdravlja i smanjenje radne sposobnosti nije ni moglo znati, a niti predvidjeti u vrijeme sklapanja navedene nagodbe.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je:

- među istim strankama prethodno je vođen i pravomoćno okončan postupak radi naknade nematerijalne štete (umanjenja životne aktivnosti, pretrpljenih bolova i straha, te naruženosti), kao i materijalne štete (troškova liječenja i tuđe njege i pomoći),
- presudom Općinskog suda u Ljubuškom broj: 63 0 P 023249 14 P od 29.12.2014. godine koja je djelomično preinačena (u odnosu na umanjenje životne aktivnosti) presudom Županijskog suda Široki Brijeg br. 63 0 P 023249 15 Gž od 05.05.2016. godine, djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužitelja,
- ova presuda je donesena na osnovu nalaza i mišljenja vještaka dr. Alena Latinčića od 31.07.2014. godine, sačinjenog nakon kliničkog pregleda tužitelja 18.07.2014. godine i uvida u medicinsku dokumentaciju za tužitelja, iz kog proističe da su sve faze liječenja provedene, te da je liječenje završeno, a stanje definitivno, te da je kao trajna posljedica ozljeda zadobivenih u prometnoj nezgodi (15.11.201. godine) kod tužitelja zaostala ograničena pokretljivost ramena u

srednjem stupnju, što predstavlja tjelesno oštećenje koje umanjuje opću životnu aktivnost ukupno 15 %,

- kod tužitelja je utvrđena i naruženost lakog stupnja povremeno uočljiva trećim osobama, te da je tužitelj trpio bolove jakog intenziteta 3 dana, srednjeg intenziteta 14 dana i slabog intenziteta 30 dana, a koji bolovi (koje je tužitelj povremeno osjećao i koje će osjećati u budućnosti) su uzeti u obzir kod određivanja postotka umanjenja opće životne aktivnosti, dok je primarni strah jakog intenziteta tužitelj osjećao u trenutku ozljede, sekundarni strah jakog intenziteta 3 dana, srednjeg intenziteta 7 dana i slabog intenziteta 15 dana,
- tužitelju su bili potrebni tuđa njega i pomoć 15 dana po dva sata dnevno a potom 30 dana po jedan sat dnevno,
- utvrđen je doprinos tužitelja nastanku prometne nezgode od 20 %,
- tuženi, po pravomoćnosti presude, tužitelju isplatio cjelokupnu utvrđenu štetu, kako nematerijalnu, tako i materijalnu,
- iz nalaza i mišljenja vještaka dr. Huseinbegovića od 18.11.2020. godine, proističe da je kod tužitelja došlo do pogoršanja zdravstvenog stanja, u odnosu na stanje utvrđeno kliničkim pregledom dr. Alena Latinčića, a u parnici između istih stranaka, jer je zbog posttraumatske avaskularne nekroze glave desne nadlaktične kosti tužitelju implantirana parcijalna modularna proteza desnog ramena posljedicom koje je nastalo umanjenje životne aktivnosti od 30 %,
- bolove jakog intenziteta tužitelj je trpio 1 dan, srednjeg intenziteta 10 dana i bolove slabog intenziteta 60 dana, te sekundarni strah srednjeg intenziteta 3 dana, a strah blagog intenziteta trpio 30 dana,
- kod tužitelja je utvrđena naruženost srednjeg stupnja uočljiva trećim osobama samo ponekad,
- tuđa njega i pomoć je bila potrebna u trajanju 2 sata 30 dana i jedan sat dnevno narednih 30 dana.

Pravilno drugostepeni sud iskazuje da kada kasnije - nakon pravomoćnog okončanja postupka za naknadu štete po istom štetnom događaju - dođe do pogoršanja zdravlja zbog posljedica istih povreda to ne znači da liječenje nije bilo završeno i stabilizirano zdravstveno stanje oštećenika u pogledu svih vidova nematerijalne štete i oštećenik saznao za tu štetu.

Međutim, navedeno ne znači, kako to pravilno smatra prvostepeni sud, da, nakon što je došlo do pogoršanja zdravstvenog stanja tužitelja, koje je posljedica ozljeđivanja u navedenoj nezgodi, nakon pravomoćnosti ranije presude, tako da je zbog posttraumatske avaskularne nekroze glave desne nadlaktične kosti tužitelju implantirana parcijalna modularna proteza desnog ramena, što je dovelo do smanjenja životne aktivnosti tužitelja u razmjeru od 30 % za tužitelja ne predstoji pravo za posljedice tako nastale štete, kako to pravilno zaključuje i odlučuje prvostepeni sud.

Saglasno izloženom valjalo je reviziju tužitelja, saglasno odredbama člana 250. stav 1. ZPP-a, usvojiti i preinačiti pobijanu presudu drugostepenog suda, na način da se žalba tuženog odbija i prvostepena presuda potvrđuje, u svemu kao u izreci ove presude.

Odluka o troškovima postupka je donesena saglasno odredbama člana 397. stav (2), u vezi sa odredbama člana 383., 386. stav 1. i 393. stav 1. ZPP-a, na određen zahtjev tužitelja, jer usvajanjem revizije i preinačenjem nižestepenih presuda tužitelj je uspio sa tužbenim zahtjevom u pogledu glavne stvari u pretežnom dijelu, a isti se odnose na troškove prvostepenog postupka, prema priloženom troškovniku tužitelja, koji su i usvojeni prvostepenom presudom, u iznosu od 3.310,00 KM i troškova revizijskog postupka, u vidu: sastava revizije u iznosu od 1.080,00 KM, PDV 183,60 KM, ukupno: 1.093,60 KM, dakle, u sveukupnom iznosu od 4.573,60 KM, na isplatu kojeg se imao obavezati tuženi, čiji zahtjev za naknadu troškova postupka u povodu revizije se imao odbiti, jer je ocijenjeno da ovi nisu bili potrebni za vođenje parice.

Predsjednica vijeća
Fatima Imamović, s.r.